

Osalemine otsestes kaasustes

Otseste kaasuste puhul on hagiga pöördutud otse Euroopa Kohtusse või Üldkohtusse (liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi, tühistamishagi, tegevusetushagi, apellatsioonkaebus). Hagejateks võivad olla liikmesriigid, Euroopa Liidu institutsioonid ja ka eraisikud. Euroopa Kohtu põhikirja artikli 40 kohaselt võivad hagimenetluses ja apellatsioonimenetluses menetlusse astuda ka teised liikmesriigid ja ELi institutsioonid.

Hageja või kostjana

Kui Eesti soovib vaidlustada mõnda Euroopa Liidu õigusakti, mille eesmärk on tekitada õiguslikke tagajärgi, siis tuleb Eestil kahe kuu jooksul vastavalt kas õigusakti avaldamisest Euroopa Liidu Teatajas (ELT) või teatavakstegemisest Eestile esitada hagi Euroopa Kohtusse või Üldkohtusse. See tähtaeg ei ole pikendatav. Hagi aluseks võib olla pädevuse puudumine, olulise menetlusnormi rikkumine, aluslepingute või selle rakendusnormi rikkumine või võimu kuritarvitamine.

Kui ministeerium soovib hagi esitada, siis tuleb sellest teavitada Välisministeeriumi ning põhjendada hagi esitamise vajalikkust. Hagi esitab kohtusekretärile adresseeritud kirjaliku avaldusega vastavalt Euroopa Kohtu või Üldkohtu kodukorrale riigi esindaja Euroopa Liidu Kohtus. Kohus edastab hagi vastaspoolele, kellel on kostja vastuse esitamiseks aega üks kuu. Hagejal on õigus esitada repliik ja kostjal oma vasturepliik, mida tuleb teha üldjuhul ühe kuu jooksul. Neid tähtaegu võib kohus poolte taotlusel pikendada.

Kui Eesti vastu on Euroopa Kohtusse hagi esitatud, edastatakse hagi Välisministeeriumile ning samuti nagu hagi esitamise puhul, koordineerib Välisministeerium Eesti vastuse ning edasiste menetlusedokumentide esitamist kohtule.

Kohtusekretär avaldab teatise hagide kohta ELTs, täpsustades hagi alused ja hageja nõuded.

Menetlusse astumine

Menetlusse astumise avalduse eesmärgiks võib olla vaid ühe poole nõuete toetamine. Menetlusse astumisel on kaks etappi:

1. Menetlusse astumise loa saamiseks tuleb avaldus esitada üldjuhul kuue nädala jooksul alates teatise avaldamisest ELTs. Avalduses tuleb näidata, mis on menetlusse astumise huvi ning kelle poolel menetlusse astutakse.
2. Kui menetlusse astumiseks antakse luba, esitab menetlusse astuv pool oma kirjalikud seisukohad. Kui menetlusse astumise avaldus esitatakse pärast menetlusse astumise tavapärase kuuenädalase tähtaja möödumist, kuid enne suulise menetluse avamise otsust, võib menetlusse astuja esitada oma märkused vaid suuliselt kohtuistungil ajal, juhul kui see aset leiab.

Töörühma liikmetele saadetakse ELT ilmumisel kokkuvõtte, mille põhjal asjaomased asutused saavad otsustada menetlusse astumise vajalikkuse üle. Üldjuhul astutakse menetlusse siis, kui kohtuasjaga

analoogne situatsioon on tekkinud või selle tekkeks on potentsiaali ka Eestis. Samuti tasub menetlusse astumist kaaluda, kui tekkinud vaidlus puudutab mingit põhimõttelist küsimust ELi tasandil või on muul viisil tegu sellise vaidlusega, mis puudutab Eesti üldisi poliitilisi prioriteete.

Soovist menetlusse astuda tuleb Välisministeeriumile teatada kahe nädala jooksul pärast ELT kokkuvõtte saamist, mille järel tehakse menetlusse astumise otsus koos teiste töörühma liikmete ja vajaduse korral muude asjaomaste isikutega. Otsestes kaasustes Eesti seisukohtade esitamisel Vabariigi Valitsusele lähtutakse [Euroopa Liidu asjade menetlemise juhise](#)st.

Käsiraamatu artikli viimane uuendus 23.10.2024